

Bedevaart naar het UWV-kantoor

Van iets meer dan de helft van de mensen die herkeurd zijn, is de uitkering verlaagd

Het is inmiddels een bekend "grapje" van arbeidsdeskundigen van het UWV, als zij een uitkeringsgerechtigde bij een herkeuring in het kader van de WAO, WAZ of WAJONG uit moeten leggen dat de schatting van hun mate van arbeidsongeschiktheid als gevolg van het aangescherpte Schattingsbesluit Arbeidsongeschiktheidswetten tot gevolg heeft dat zij minder of helemaal niet meer arbeidsongeschikt geacht worden. "Mijnheer/mevrouw, het is hier net Lourdes. U komt hier arbeidsongeschikt binnen en gaat arbeidsgeschikt weer naar buiten".

Daarmee doen zij het voorkomen alsof door de aangescherpte keuringsnormen de arbeidsongeschiktheid gewoon weg gedefinieerd is. Nu is het inderdaad zo dat de aanscherping van de keuringnormen de vorm heeft van een aantal technische wijzigingen in de procedure die gevolgd moet worden om de mate van arbeidsongeschiktheid van een werknemer, zelfstandige of jonggehandicapte te bepalen en dat de uitkomst per saldo is dat minder en lagere WAO-, WAZ- en WAJONG-uitkeringen worden verstrekt dan zonder de aangescherpte keuringsnormen het geval was. Maar het grapje maskeert dat er meer aan de hand is dan het weg definiëren van een stukje arbeidsongeschiktheid.

De jonkies worden het eerst gekeurd

Inmiddels heeft het UWV een aantal malen aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gerapporteerd over de uitkomsten van de herkeuringen. De eerste maal deed het UWV dat in een brief van 2 maart 2005, naar aanleiding van de eerste 10.000 van in totaal

340.000 herbeoordelingen (waarbij bedacht moet worden dat het UWV heeft besloten de jongste groep uitkeringsgerechtigden als eerste te herkeuren en dat dit de percentages wat zal flatteren). De uitkomsten van deze herkeuringen zijn desalniettemin schokkend. Van iets meer dan de helft van de mensen die herkeurd waren, bleek de uitkering te zijn verlaagd. Ongeveer vier van de vijf verlagingen leidden tot een volledige inrekking van de uitkering. Deze resultaten zouden kunnen doen ver-

Adviesgroep
Partners in kwaliteit

Kantoor Mr. van Zijl B.V.
Advocaten • Belastingadviseurs

Korvelseweg 142

5025 JL Tilburg

Tel. 013-463 55 99

E-mail: mail@kantoorrvanzijl.nl

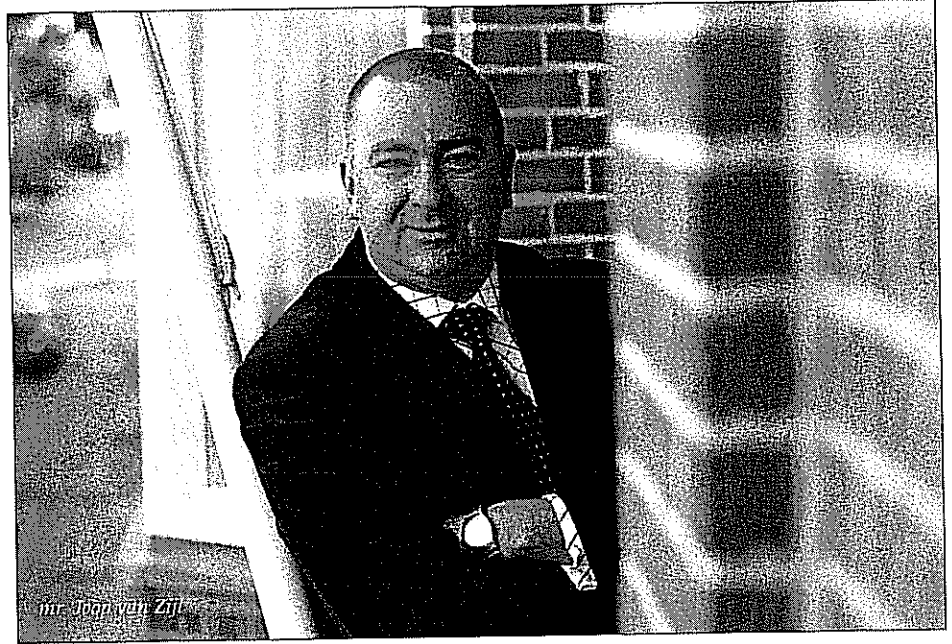
Uw vragen over arbeidsrecht

Kijk verder op www.noab.nl

onderstellen dat met het hierboven bedoelde grapje de spijker op de kop wordt geslagen. Maar er is meer aan de hand.

Het UWV bericht de minister in zijn brief van 2 maart 2005 dat ongeveer 15 procent van de werknemers die voor de WAO herkeurd worden, de uitkering geheel of gedeeltelijk verliest als gevolg van het enkele feit dat zij opnieuw voor een keuring werden opgeroepen. Het gaat daarbij dus om werknemers die ook volgens de oude keuringsnormen niet meer arbeidsongeschikt in de zin van de WAO waren en die alleen nog een WAO-uitkering ontvingen, omdat het UWV verzuimde ze eerder voor een herkeuring op te roepen. Dat is overeenkomstig de bevindingen die mijn kantorgenoten en ik nogal eens in WAO-dossiers zien als wij voor werkgevers in beroep besluiten over de WAO-uitkering van (ex-) werknemers toetsen: per einde wachttijd wordt arbeidsongeschiktheid vastgesteld (in beginsel een momentopname), waarna maar al te vaak een tijdige herkeuring achterwege blijft. Soms wordt nog aangegeven dat een herkeuring na een bepaalde periode noodzakelijk is omdat herstel van de werknemer te verwachten valt, maar zelfs dan vindt die herkeuring vaak niet plaats. Deze verlagingen en intrekkingen van WAO-uitkeringen hebben met aangescherpte keuringsnormen dus niets van doen.

Het UWV bericht ook dat 10-15 procent van de WAO-uitkeringen wordt verlaagd of ingetrokken als naar de wat moeilijker gevallen niet door één maar door twee verzekeringsartsen wordt gekeken. Vaak gaat het daarbij om psychische klachten, die natuurlijk veel moeilijker vast te stellen zijn dan een gebroken been. Het gebeurt dan dat verzekeringsartsen "om uitsluitend medische redenen" iemand volledig arbeidsongeschikt verklaren, zonder dat een arbeidsdeskundige nog gaat bezien welke arbeid iemand nog kan doen en wat hij daarmee kan verdienen. Dat kan alleen in een beperkt aantal gevallen en moet uitvoerig worden gemotiveerd. Die motivering blijft echter vaak grotendeels achterwege. Als de werknemer zijn uitkering krijgt, zal hij geen bezwaar maken. En de werkgever maakt meestal geen bezwaar omdat hij van niets weet. Verzekeringsartsen handelen in dit geval vaak uit tijdnood, maar soms ook uit medelijden met iemands persoonlijke situatie. Ook dit zien wij vaak terug bij de toetsing van WAO-besluiten van (ex-) werknemers in opdracht van werkgevers. Ook dit heeft met

Mr. Joop van Zijl

aanscherping van keuringsnormen natuurlijk niets van doen, maar daarentegen alles met onzorgvuldig keuren in het verleden.

Verder blijkt naar zeggen van het UWV 10-15 procent van de verlagingen en intrekkingen van WAO-uitkeringen op het conto te kunnen worden geschreven van het uitvoeren van de herbeoordelingen op het spreekuur van de verzekeringsarts. U zou wellicht kunnen denken: "kan dat ook anders dan?", en terecht. Maar het UWV (met name Cadans) heeft de voorbije jaren het fenomeen van de schriftelijke herkeuring bedacht. Werknemers ontvingen daarbij een vragenlijst die vervolgens werd beoordeeld door een assistent van de verzekeringsarts. De verzekeringsarts zelf kwam er alleen nog aan te pas als de werknemer niet tevreden was met de uitkomst van de herkeuring. Het laat zich raden dat veel werknemers geneigd zijn geweest de antwoorden op de vragenlijst zo te geven dat een zo groot mogelijke kans bestaat op voortzetting van de uitkering. Het laat zich ook raden dat werknemers niet om het oordeel van de verzekeringsarts zullen hebben gevraagd als de uitkering ongewijzigd werd voortgezet. En de werkgever dan? Die weet toch van niets, tenzij hij eerst "in den blinde" bezwaar maakt en er nadien pas achter komt wat er gebeurd is. Weer zie ik deze gang van zaken in mijn praktijk en weer heeft dat niets te doen met aanscherping van de keuringsnormen.

Voor het gevolg van aanscherping van de keuringsnormen resteert dan nog 10-15 procent van de werknemers die herkeurd worden. Deze groep werknemers is eigenlijk het slachtoffer van de schandalig onzorgvuldige keuringen van het UWV in het verleden. Zonder die onzorgvuldige keuringen zouden er immers veel minder uitkeringsgerechtigden zijn geweest en zou de noodzaak voor de aanscherping van de keuringsnormen hebben ontbroken. Mijns inziens is er alle aanleiding voor de politiek om degenen die verantwoordelijk zijn voor de WAO-keuringen in het verleden ter verantwoording te roepen. Daar is in elk geval meer aanleiding voor dan om nu te vragen om verzachting van de gevolgen van de aangescherpte keuringsnormen. Om maar niet te spreken van de bedevaart die de SP in Tilburg organiseert naar het kantoor van het UWV om te protesteren tegen de "wonderbaarlijke gezinnen" die daar plaatsvinden.

Mr. J.P.M. (Joop) van Zijl is als advocaat werkzaam bij Kantoor Mr. van Zijl te Tilburg. Kantoor Mr. van Zijl is lid van de NOAB-adviesgroep en houdt zich bezig met de juridische en fiscale aspecten van personeelsvraagstukken: arbeidsrecht, premieheffing, werknemersverzekeringen en loonheffing.

 Adviesgroep
Partners in kwaliteit

Schuth & Schlepers C.S.
Advocaten & Belastingdeskundigen

Bellerstraat 139
9401 PJ Assen
Tel: 0592 - 30 05 55
E-mail: schuthcs@hetnet.nl

Fiscale specialist?
Kijk verder op www.noab.nl